

Vzpomínka na PhDr. Jiřího Kohoutka, CSc. (30. 7. 1952 – 5. 11. 2007)

Narodil se ve Zlíně (tehdy to býval Gottwaldov), kde absolvoval také gymnázium (1968–1972). Od dětství ho fascinovala historie, především hrady, bitvy a rytíři. Již na základní škole začal navštěvovat kroužky mladých historiků, které pořádalo tehdejší Oblastní muzeum. Zlín a Valašsko nebylo po této stránce příliš inspirativní, ale rád jezdil do Ivančic, odkud pocházela jeho maminka. Bylo pak zcela logické, že začal studovat historii a archeologii v Brně (1972–1977). Během posledního roku studia (1976) již nastoupil jako archeolog v Oblastním muzeu jihovýchodní Moravy v Gottwaldově, kam za ním přišla o rok později jeho manželka Jana Langová, orientující svůj zájem na pravěk a antropologii, takže svoji odbornost mohl upřít především na středověk a problematiku hradů. Do roku 1990 prozkoumal – většinou s pomocí mladých dobrovolníků z Hnutí Brontosaurus – prostřednictvím zjišťovacích sondáží nebo systematického výzkumu šestnáct zaniklých hradních lokalit v regionu jihovýchodní Moravy. Nejvýraznější stopu zanechal na Brumově a Lukově. Zvláště brumovský hrad doslova vstal ze sutin a zřícenina je upravena tak, že je vhodně využívána ke kulturním akcím. Ostatně již samo otevření upraveného hradního areálu bylo velkolepou akcí. Změny zaměstnavatele po roce 1990, kdy přešel do Archeologického ústavu Akademie věd ČR a později do Ústavu archeologické památkové péče, pro něj sice znamenaly změnu náplně práce, protože se musel intenzivněji věnovat záchranným výzkumům souvisejícím s rozsáhlou stavební činností nejen na východní Moravě, ale nikdy neodešel z míst, která měl rád, kde vyrůstal a kde měl své přátele. I nadále spolupracoval s lidmi kolem muzeí v Napajedlích, Otrokovicích i Slavičíně, pro něž pořádal exkurze a přednášky. Z archeologického hlediska nesmazatelnou stopu zanechal v Uherském Hradišti, Uherském Brodě, Přerově a Starém Městě u Bruntálu. Byl také aktivním členem Klubu Augusta Sedláčka, v němž jsou organizováni zájemci o hrady z celé republiky. Možnosti poznávání zahraničí, které se otevřely po roce 1990, využil vrchovatě. S členy klubu, ale často s manželkou cestoval po vlastech českých i mnoha zemích, a kde to bylo možné, vždy navštěvoval hrady, ať se již jednalo sídla tamní šlechty či křižáků (Řecko, Itálie, Francie, Maroko, Egypt, Sýrie, Libanon, Jordánsko, Turecko).

Výsledky jeho odborné práce jsou uloženy v desítkách náleзовých zpráv a článků. Poznatky o hradech jihovýchodní Moravy uložil v krásně vypracované knize vydané roku 1995. Sondáž a povrchový průzkum na mnoha lokalitách často doplnily a pozměnily dosavadní znalosti. Zvláště cenné je, že spolu s Pavlem Šimečkem dovedl představu o podobě některých hradů do grafické rekonstrukce. Doplněním publikace *Hrady jihovýchodní Moravy* je pak práce publikující katalog nálezů z hradů včetně krásného souboru kachlů z Rožnova. Další oblastí zájmu Jiřího Kohoutka bylo období slovanské. Zkoumal celou řadu mohyl a je škoda, že poslední výzkum na Klášťově, kde se mu podařilo objevit unikátní pohanské obětiště z první poloviny 9. století, datované velkým množstvím cenných nálezů, již nedovede k vyhodnocení a publikaci.

Jiří Kohoutek byl archeologem tělem i duší. Terénní výzkum organizoval často ve spolupráci se zájemci o přírodu a tramping, což za minulého režimu vyvolávalo podezření Státní tajné bezpečnosti, především na Lukově. Přesto můžeme říci, že ten socialismus jen neproplakal. Jirka byl totiž výborný společník a fabulátor, který z celkem banální příhody vypravěčsky upravil ohromný příběh, při jehož poslušání se tajil dech i bránice.

Místo Jiřího bude dlouho prázdné a jeho dílo nedokončené. Bude chybět východomoravské archeologii, zájemcům o hrady, na konferencích a především rodině, ale na druhé straně mu bylo dopřáno prožít svůj život tak, jak si přál. Jeho památce je věnován i tento sborník příspěvků z konference o hradech v Brně, které se bohužel nemohl zúčastnit.